

4. táblázat

Vezető munkatársak (cikkkirók) és minősítésük szintje (n = 269)

Minősítési szint			Vezető cikkkirók		
Kategória	Folyóiratok száma	%	Kategória	Folyóiratok száma	%
Egyetemi	69	26	Tudományos	53	20
Szakirányú	130	48	Szerkesztőbizottság	107	40
Gyakorlati	60	22	Hivatásos szerző	61	23
Egyéb	10	4	Alkalmi cikkkiró	18	7
			Egyéb	30	11

A közölt módszer azonban nemcsak kiadói érdekeket szolgálhat (pl. egy hiánypótló periodika megjelenésének mérlegelését), továbbá nem is csak kutatóintézeti igényeket (pl. egy-egy kutatandó vagy mellőzendő téma kijelölését), hanem hatékony eszköz lehet a könyvtárak számára is. Általa a könyvtáros megbízható iránytűt kap mind adminisztratív, mind intellektuális szempontból. A módszer kínálta minőségi, mennyiségi és leíró adatok, a különféle statisztikák segíthetik az állomány

kezelését, a költségvetés készítését. Általánosságban: az ismertetett információkezelés révén kifinomultabb s más módon megvalósíthatatlan ellenőrzés és fejlesztés érhető el.

/BERGER, M.– DEVINE, J.: *Serials evaluation: an innovative approach.* = *Special Libraries*, 81. köt. 3. sz. 1990. p. 183–188./

(Zoltán Imre)

Egy érdekes javaslat: a könyvtári szabványok legyenek a cseh– szlovák könyvtárügy dezideologizálásának eszközei

Az 1948 és 1989 közötti időszak a cseh– szlovák könyvtárügyben is sok ideologikus hordalékot hagyott hátra. Felsorolni is nehéz, hol mindenütt. E hordalékos területek közül ki kell emelni az állománygyarapítást, a katalógusszerkesztést, az állományvédelmet, az olvasószolgálatot, a képzést és továbbképzést, a bibliográfiát és a káderkiválasztást.

A könyvtárakat mihamarabb demokratikus intézményekké kell átalakítani, szolgáltatásaikat pedig professzionális szintre emelni. Ez a dolog nem könnyű. Már csak azért sem, mivel az elmúlt negyvenkét év a könyvtárosokat is helytelen készségekkel-jártasságokkal terhelte meg.

Az új helyzetben a könyvtárosoknak mindenképp azt kell tudatosítaniuk magukban, hogy szakmai felelősségük megnövekszik, s az imént említett átalakítást minden intézményben önmaguknak kell végrehajtaniuk. Ilyesmit nem lehet "felülről" levezényelni, és az új rendben nem is akad olyan instancia, amely erre vállalkoznék.

A korántsem "egy csapásra" elintézhető átalakításban két fogódzó adódik minden könyvtáros és könyvtár számára. Az egyik az ellátott lakosság, szakma vagy más közösség tényleges igényeinek minden ideologikus előfeltételezéstől mentes felmérése-megismerése.

A másik fogódzó: a szakmaiság maximális érvényesítése a mindennapi munkában. A szakmaiság követelményeit a cseh– szlovák könyvtári szabványokból lehet és kell "kiolvasni". Jelenleg 22 szakmai szabvány van érvényben, s ez a halmoz nagyjából egészéből átfogja a szakmai munkák összességét.

Noha az érvényben lévő szabványok 1967 és 1989 között keletkeztek, nyilván a nemzetközi gyakorlathoz való kvázicsatlakozás dokumentálása miatt, a hatalom nem terjesztette ki rájuk és készültükre az egyébként általánosnak mondható ideológiai befolyását. Más kérdés: nem is követelte meg alkalmazásukat. Most jött el az ideje annak, hogy a szakma művelői komolyan vegyék őket. Azt ugyan nem lehet mondani, hogy a szakmai szabványok szerinti munka a könyvtárügy építésének valamennyi kérdését megoldja, de rigorózus alkalmazásuk miatt nem fog egyetlen könyvtáros és könyvtár sem csalatkozni.

/PECH, K.: *Co čeká knihovny ČSFR v přístich létech?* = *Knihnice a vedecké informácie*, 23. köt. 2. sz. 1991. p. 62–66./

(Futala Tibor)